



Datum

2020-03-19

Vår handläggare

Anna Nettersand

0435-55302

anna.nettersand@orkelljunga.se

**Remissyttrande från Örskelljunga kommun, socialförvaltningen,
på Promemoria S2019/05353/FST**

Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd

Samlad bedömning

Promemorians förslag ändrar inte något i sak då den enbart är ett förtydligande av nuvarande rättsläge. Kommunen har därför inga invändningar mot förslaget i sig.

Kommunen vill dock yttra sig kring innehållet i promemorian för att komma med förslag på alternativt innehåll och andra ändringar som krävs för att motverka stigande kostnader för försörjningsstöd för nyanlända.

Kommunens förslag och bedömning

Kommunen delar promemorians uppfattning att bristande kunskaper i svenska språket ofta kan vara ett avgörande hinder för individen att ska finna ett arbete och bli självförsörjande. Kommunen delar även uppfattningen att de individer, främst kvinnor, som är föräldralediga skulle ha en snabbare etablering och integration om de studerade svenska under sin föräldraledighet. Dock anser kommunen att promemorian inte löser detta bekymmer då den riktar sig enbart till de som behöver kompletterande försörjningsstöd under sin föräldraledighet.

Kommunens erfarenhet är att de individer som behöver kompletterande försörjningsstöd under föräldraledigheten, är en väldigt liten del av de totala antal nyanlända individer som uppstår försörjningsstöd. Den stora delen nyanlända som uppstår försörjningsstöd är istället de som slutfört sin etablering via Arbetsförmedlingen utan att ha blivit självförsörjande. Skälet till detta kan vara flera, men det som kommunen ser som en betydande förklaring är Arbetsförmedlingens centralisering och omorganisation. Handläggare på Arbetsförmedlingen får allt fler individer att hjälpa under etableringen och befinner sig längre från kommunerna. Samverkan idag mellan kommuner och Arbetsförmedlingen haltar och är ofta personbunden. Detta sammantaget ger att färre individer blir självförsörjande då samverkan och samarbete mellan Arbetsförmedlingen och kommunen är avgörande i dessa frågor. Promemorian betonar vikten av samverkan, men med tanke på Arbetsförmedlingens omorganisation, är detta svårt i dagsläget.

Kommunen håller med om att samverka och samarbete med Arbetsförmedlingen är av största vikt, men kommunen anser att en bättre lösning är att ge kommunerna ansvaret för etableringen. Då kunde kommunerna från dag ett anvisa individer i aktivitet och arbeta för deras självförsörjning. Eftersom kommunerna redan ansvarar för svenskundervisningen och barnomsorgen skulle ansvar för även etableringen falla naturligt. Individen skulle då få rätt ersättning från dag ett och administration kring glappet skulle försvinna. Även ledtider i väntan på barnomsorg och tid på Arbetsförmedlingen för planeringssamtal skulle effektiviseras bort. Inte heller avsaknad av personnummer skulle då försena och fördröja starten av aktiviteter.

Resterande personer som uppbär försörjningsstöd är individer som precis kommit till Sverige, då främst som anhöriga, och befinner sig i det som kallas glappet (väntan på ersättning via etableringsprogrammet) eller de som inte kan försörja sig med hjälp av etableringsersättningen. Promemorian riktar sig inte till någon av dessa individer.

I promemorian står det på sidan 11 – beträffande den som har rätt till etableringsplan, delta i aktiviteter enligt planen. Här vill kommunen poängtera att etableringsplanen inte längre finns kvar, nyanlända deltar numera i etableringsprogrammet. Rättighetslagstiftningen till etableringsplan gäller ej längre.

På sidan 20 står det att promemorian ska tydliggöra praxis gällande kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande genom språkplikt. När individer deltar i etableringsprogrammet är deltagande i svenska för invandrare obligatoriskt. Utbildningsplikt är redan införd för att ytterligare stärka vikten och kraven på utbildning. Kommunen ser inte varför just denna del av praxis har ett behov av att förtydligas och föras in i lagtexten. Syftet som framförs, om att det ska bli tydligare för individen, motsägs av innehållet i promemorian som beskriver att det inte ske några informationssatsningar i samband med lagändringen. Eftersom Arbetsförmedlingen idag har huvudansvaret för individens planering, blir det snarare otydligt att kommunen ska bedöma individens språknivå och sköta planeringen.

På sidan 35 står det vidare att socialtjänsten ska göra en bedömning av den sökandes språkkunskaper. Detta är normalt sett inte en kompetens som finns bland handläggare, då det finns lärare och personal inom vuxenutbildningen som har ansvar för och sköter detta. Kommunen ställer sig frågande till att socialtjänsten ska överta detta då bedömning av språknivå redan görs via vuxenutbildningen. För att kunna göra sådana bedömningar skulle socialtjänsten behöva anställa personer med pedagogisk utbildning, vilket verkar vara en kostsam lösning.

Kommunen håller med promemorian om att fler individer (främst kvinnor) behöver studera svenska även under föräldraledighet, men kommunen anser att promemorian inte når detta mål. Bättre hade varit att istället villkora att individen tar del av svenskundervisning om personen skrivs ut från etableringsprogrammet med anledning av föräldraledighet oaktat om de har försörjningsstöd eller ej. Hade kommunen fått ansvar för etableringen, kunde detta med lätthet administrerats och bedömning kan göras om individen behöver svenskundervisning även under föräldraledigheten och i så fall i vilken omfattning och på vilket sätt kommunen kan tillhandahålla det. Att kommunen ges möjlighet att följa en individs ärende från beviljat uppehållstillstånd till självförsörjning, med tillhörande statlig ersättning, skulle effektivisera och påskynda etableringen. Kommunen bör även få ersättning för etableringsansvaret baserat

på individens skol- och yrkesbakgrund samt hälsosituation då kostnader och etableringstid för individen varierar väldigt utifrån dessa parametrar.

Vår kommun har tagit emot ett stort antal nyanlända och en stor del av dessa saknar akademisk eller gymnasial utbildning. Många kvinnor saknar även yrkeserfarenhet utanför hemmet, vilket gör etableringstiden lång och utbildningsbehovet stort. Då vi är en liten kommun är det viktigt för oss att vi även fortsatt får ha kvar vårt självbestämmande i så mycket som möjligt. Vi har idag redan möjlighet för nyanlända föräldradediga att delta i projekt som innehåller bland annat studier i svenska. Små kommuner har inte samma antal individer och inte heller samma möjligheter som större kommuner att erbjuda lika många insatser, vi har behov av samverkan med grannkommuner i samma sats och behöver få fortsätta hitta lösningar som fungerar för våra kommuner och vår situation.

Örkelljunga 2020-03-19


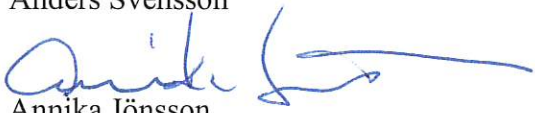
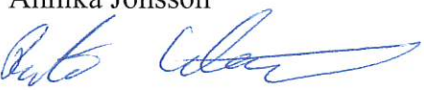
Ingela Ström
Förvaltningschef

Johan Lindberg
Biträdande förvaltningschef

Beslutet om detta remissyttrande fattat med stöd av B.13 i socialnämndens delegationsordning, samt med politisk förankring i socialnämndens arbetsutskott 2020-03-17 § 047.



Socialnämndens arbetsutskott

| | |
|--------------------------|---|
| Plats och tid | Kommunhuset i Örskelljunga Tisdag 2020-03-17, klockan 13.30 – 16.30 |
| Beslutande | Annika Jönsson (M), ordförande Christer Unosson (KD), 1:e vice ordförande Stefan Svensson (SD), 2:e vice ordförande Therese Rosenlöf (C), ledamot Patric Carlsson (S), ledamot |
| Övriga deltagande | Ingela Ström, förvaltningschef Johan Lindberg, bitr. förvaltningschef §§ 032-038, §§ 041-052 Anders Svensson, nämndssekreterare Cecilia Stewart, verksamhetschef § 032 Handläggare Åsa Jonsson §§ 034-038, Emma Nilsson § 039, Manfred Riekwel §§ 040-042, Helena Clark §§ 040-042 och Tina Behrndtz (via telefon) §§ 044-045 |
| Utses att justera | Patric Carlsson (S) |
| Justeringen sker | Kommunhuset 2020-03-18 klockan 13.00 |
| Paragrafer | 032-055 |
| Sekreterare |  Anders Svensson |
| Ordförande |  Annika Jönsson |
| Justerande |  Patric Carlsson |

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

| | | | |
|--|------------------------------|---|------------|
| Organ | Socialnämndens arbetsutskott | | |
| Sammanträdesdatum | 2020-03-17 | | |
| Datum för anslags uppsättande | 2020-03-19 | Datum för anslags nedtagande | 2020-04-11 |
| Förvaringsplats för protokoll | Socialkontoret, Örskelljunga | | |

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SnAu § 047

Remiss från regeringen om ” Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd”

Socialnämndens arbetsutskott beslutar att ställa sig positiv till att socialförvaltningen besvarar remissen i enlighet med integrationssamordnarens förslag.

Sammanfattning

Regeringen har översänt dokumentet ”Språkplikt – Deltagande i grundutbildning i svenska för rätt till försörjningsstöd” på remiss.

Socialförvaltningens integrationssamordnare har tagit fram ett förslag på yttrande.

Beslut om yttrande fattas av förvaltningschef eller biträdande förvaltningschef, om frågan inte är av stor vikt eller principiell betydelse. Socialförvaltningen väljer i detta fallet att överlämna yttrandeförslaget till socialnämndens arbetsutskott, för att inhämta arbetsutskottets uppfattning innan yttrandet eventuellt sänds in.

Arbetsutskottets behandling

Socialnämndens arbetsutskott har inga invändningar mot förslaget till yttrande.

Expedieras till: Socialnämnden (diarienummer KLK.2019.580)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande